

«Η πέτρα που μιλάει»

«**ΑΠΟ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ** μπορούσα να ακούω τις πέτρες να μου μιλούν. Πάνω την πέτρα στη χούφτα μου και τη διαβάζω. Κρατώ ένα μολυβάκι και όταν βλέπω ένα σημάδι το σημειώνω. Και το ένα με το άλλο, όταν ενωθούν, αποκαλύπτουν τα μυστικά της πέτρας. Δεν ζωγραφίζω τις πέτρες - τις διαβάζω και ψάχνω ποια σχέδια έχουν κρυμμένα μέσα τους. Τα βλέπω ολοζώντανα πάνω στην πέτρα. Σχήματα, μορφές, λουλούδια, ζώα... Δες αυτό: δεν είναι ίδιος ο Κουστό; Σαν να έβαλαν τη φωτογραφία του στην πέτρα. Η θάλασσα τον έχει αποτυπώσει πάνω στην πέτρα. Εχει πεθάνει άραγε ο Κουστό;... Πάντα ξαφιάζομαι με αυτά που φανερώνονται. Κοίτα να δεις λέω, τι πράγματα! Είδες τι ζωγράφος είναι αυτή η θάλασσα;»

«Ποιος σκάλισε αρχαία προτομή πάνω στην πέτρα;» αναρωτιέται η κ. Πρωίου

Ο Κουστό... όπως τον είδε έτοιμο και τον αναγνώρισε, πάνω στην πέτρα

Στην πέτρα είδε και το κεφάλι του Βουκεφάλα! (δεν το ζωγράφισε - το αναγνώρισε)

έζησα τη ζωή μου και την οικογένειά μου. Το αργαλειό ντύνει, στολίζει, νοικοκυρεύει!». Της λέμε ότι ακούγεται σαν διαφημιστικό μήνυμα της δεκαετίας του '80. Γελάει. Ολο γελάει... Θα ήθελε να κάνει κάτι άλλο; «Όχι, μ' άρεσε να μάθω αυτή την τέχνη και την είχα μεγάλο έρωτα. Με ρωτάς γιατί μ' άρεσει; Γιατί όλες μου τις στενοχώριες τις πέρασα στο αργαλειό μου και με παρηγορούσε. Πήγαινα εκεί με το κεφάλι μου βαρύ, ωχ τι έπαθα έλεγα, και έμπαινα μέσα στο αργαλειό και άρχιζα να υφαίνω και μόλις έβλεπα να γίνεται το ύφασμα, το μυαλό μου καθάριζε και άρχιζα να τραγουδάω και να δουλεύω και φεύγαν οι πίκρες».

Μέχρι τα τριάντα της ήταν στο νησί και δεν ήθελε να παντρευτεί. Το 1938, ήρθε στην Αθήνα για ν' αγοράσει υλικά, αλλά ο πόλεμος την εγκλώβισε στην πρωτεύουσα. «Ξεκίνησε ο πόλεμος και πού να πάω πια; Ημουν τότε 30 χρονών και ανύπαντρη, γιατί είχα έρωτα με το αργαλειό και δεν είχα άλλη ανάγκη

τους άντρες. Παντρεύτηκα το '41, μες στη φωτιά, για να έχω έναν σύντροφο να παλέψουμε μαζί τον πόλεμο. Και τα παιδιά μας μέσα στον πόλεμο τα κάναμε. Και γυρίσαμε όλη την Πελοπόννησο για να μπορέσουμε να ζήσουμε». Μας δείχνει μια αχιβάδα. Μέσα είχε ένα ιδιόχειρο σημείωμα που έλεγε: «Το '42 γυρίζαμε τα χωριά να βρούμε φαγητό. Μακριά από την Αθήνα, βρέθηκα στις ακτές της Ρούμελης. Μαγειρεύαμε με θάλασσα και εγώ βρήκα αυτή την αχιβάδα και την έκανα πιάτο. Να την φυλάξετε ενθύμιο». Της το διαβάζουμε δυνατά και γελάει: «Τόσοι πόλεμοι, τόσες δικτατορίες και χαλασμούς, κι όμως αυτή την αχιβάδα την κράτησα, δεν την έχασα, να μου θυμίζει τι πέρασαμε. Να μην ξεχάσω. Να μάθουν και οι νεότεροι... Εχω περάσει και άλλα, τόσο άσχημα. Και πάντα λέω, Θέ' μου, μην έρθουν άλλα. Να μην ξαναγίνει πόλεμος. Μας κάναν πολλά κακά οι Γερμανοί και δεν μπορώ να ξεχάσω. Γι' αυτό σας λέω: το μυστικό της ζωής είναι να μην τα

παρατάτε ποτέ. Να έχεις καλή καρδιά. Να μη ζηλεύεις τίποτα απ' τον άλλο. Να μην είσαι παραδόσιμος. Αν είσαι, αρρωσταίνεις και ταλαιπωρείσαι πώς να τα κοιμήσεις. Να δημιουργείς και να χαμογελάς και με ένα πιάτο φαί. Και να είσαι δημιουργός. Μα έτσι δεν έγινε από την αρχή; Για να γίνουμε δημιουργοί δεν φτιαχτήκαμε;».

Η Ικαρία είναι η ζωή της. «Ερχομαι στην Αθήνα, βέβαια, να κάνω τις δουλειές μου, αλλά μόλις πατήσω το πόδι μου στην Ικαρία, αμέσως ζωντανεύω. Τόσο καιρό τώρα που είμαι εδώ, είμαι ζαρωμένη. Αλλά με την προσδοκία ότι θα επιστρέψω γρήγορα στο νησί, αγριεύει και πάλι η καρδιά μου». Μια καρδιά που χτυπάει σαν μικρού παιδιού. Το λένε οι γιατροί; «Είναι μια χαρά. Σταυροκοπιούνται», μας απαντά η κόρη της, Ελλη, στα 78 της η ίδια. «Είναι πεισματάρη. Σαν βάλει έναν στόχο, δεν θα κάσει ήσυχη μέχρι να τον εκπληρώσει. Τώρα θέλει να κάνει μουσείο - το καλύτερο του κόσμου, όπως λέει, με τα γλυπτά από φυσικούς κορμούς δέντρων ενός Ικαριώτη. Στέλνει επιστολές, το 'χει βάλει πείσμα. Δεν τρέχει να προλάβει τη ζωή - η ζωή δεν προλαβαίνει τη μάνα μου», μας λέει συγκινημένη.

«Τα χρόνια σου τα λες, κ. Ιωάννα;», ρωτάμε. «Εγώ τα λέω, παιδί μου, οι άλλοι δεν με πιστεύουν! Τώρα περάσανε τα 100 χρόνια και ούτε το κατάλαβα. Παρ' όλα τα δύσκολα που πέρασα. Ελα όμως που είχα σύμμαχο και κουράγιο το αργαλειό. Και από εκεί έζησα και από εκεί αγάπησα και δημιούργησα και ζω και σήμερα». «Εχω πολλή ενέργεια, παιδιάκι μου», μου λέει και σταυρώνει τα χέρια της στο στήθος. «Να πάρ' τη, έχω παραπάνω».

«**Απόδειξη ζωής: Στα 106 της, η Ιωάννα Πρωίου θυμάται τα πάντα, δημιουργεί, διδάσκει και κυρίως παρεμβαίνει!**»

Ι Στην αίθουσα του «Ιωνικού Συνδέσμου» στη Ν. Ιωνία, η κ. Ιωάννα έχει δωρίσει μία κούκλα ντυμένη με υφαντά (φωτ. επάνω). «Για να έρθουν κοντά στο αργαλειό οι νέοι. Να δουν την ομορφιά του», όπως λέει.

* n.ralli@efsyn.gr

Το πρώτο της υφαντό μετράει σχεδόν έναν αιώνα ζωής. Το έφτιαξε στα 10 της

Το εργαστήρι αργαλειών της κ. Πρωίου, στην Ικαρία